

Bestemmelser for Lyendet. Dette er aldeles ikke Tilfældet, men det er Lovforslaget, som søger at faae større Fasthed i Lyendeforholdet, og som for faa vidt nødvendig maa vende sig imod Lyendet, idet unegtelig de fleste Brud paa Lyendekontrakter udgaa fra Lyendet. Derfor denne Lovforslagets Hensigt har jeg kun tilladt mig i al Korthed at paavise, at jeg har forskjellige Betænklichkeiten ved den Bei, Lovforslaget er slaet ind paa, og jeg har ogsaa adskillige Tvivl om, at det tilsigtede Maal vil naas. Jeg ønsker i og for sig slet ikke nogen Forandring i det Bestaaende, idet jeg jo har erkjendt, at de bestaaende Lovregler efter min Mening ere retfærdige og billige mod begge Parter; det er netop mit Standpunkt. Naar den ærede Ordfører sagde, at jeg burde have stillet Ændringsforslag, maa han ikke overse, at de væsentligste af de Betænklichkeiten, jeg har tilladt mig at udvikle, ere saadanne, som ikke vilde kunne afhjælpes ved Ændringsforslag, idet de staa i Forbindelse med hele det System, hele den Bei, hvorpaa man er slaet ind. Om nogle af Mlemperne, og navnlig om flere af de procesuelle Mlemper og Utydeligheder, som jeg synes der foreligger, gjælder det ganske vist, at et eller andet Ændringsforslag kunde hjælpe derpaa, men ved 2den Behandling var jeg ikke tilstede, og ved 3die Behandling kunde jeg i alt Fald ikke ene opstille noget Ændringsforslag, da jeg ikke hører til Udvalget; endelig er der vel ogsaa noget vist Berettiget i at sige, at man gjerne vil overlade Noget til det andet Thing. Man kan ikke Andet end finde det naturligt, at jeg efter min hele Stilling udenfor Salen ikke har villet lade dette Lovforslag gaa endelig fra os uden dog i al Korthed at sige min Mening derom, og det har jeg tilladt mig at gjøre. Skjøndt jeg saaledes har adskillige Betænklichkeiten ved Lovforslaget, og skjøndt jeg er i Tvivl om, hvorvidt dets Virkning ubetinget vil være heldig, kan det dog ikke falde mig ind at stemme imod det, thi jeg er enig med det ærede Medlem bagved (Rimestad) i, at det er et respektabelt Forsøg paa at gjøre Noget for at tilseebringe en større Fasthed og en større Sikkerhed for Lyendekontraktens Overholdelse.

Buch: Idet jeg siger, at jeg agter at stemme imod Lovforslaget, skal jeg blot erklære overfor den høitærede Minister, at dette gjør jeg ingenlunde, fordi jeg ønsker, at den høitærede Minister ikke skal faae dette Lovforslag ud; det er paa ingen Maade Tilfældet. Den høitærede Justitsminister har efter min Mening vist sig meget villig i denne Sag overfor os, naar man ser hen til, at der i det store Hele er ikke ubetydelig Meningsforskjel tilstede imellem den Side, hvortil jeg hører, og den høie Regjering, og jeg vil derfor slaa fast, at det ikke er, fordi jeg ikke under den høitærede Minister dette Lovforslag, at jeg vil stemme imod det.

Ordføreren (Holstein-Ledreborg):

Jeg vil bede det ærede Thing om ikke at følge det Raad, som det fik af det ærede Medlem for Bei-le Amts 6te Valgkreds (Buch), som jo egentlig hylber den Moral, at det ikke kommer an paa en Hølse i Slagetiden, og at vi, naar vi slaa faa mange Love ihjel, ogsaa gjerne kunne gjøre det Samme ved denne. Jeg tror, at det ærede Medlem — hvad der ogsaa er fuldt berettiget — dømte efter Lyendeforholdene, saaledes som de ere i den bestemte Del af Landet, hvor han er særlig kjendt. Jeg indrømmer, at der kan være Steder, hvor der hersker saadanne gamle, patriarkalske Forhold, og hvor denne Lov ikke behøves, men jeg veed positivt ganske vist, at der er flere Dele af Landet — og det endda ikke faa meget langt herfra — hvor der virkelig savnes Bestemmelser, som kunne hindre, at Lyendet løber af Tjenesten i Utide. Der er flere Steder, hvor en saadan Lov i alt Fald vil blive hilset som et alvorligt Forsøg paa at føre Sagen ind i en bedre Retning. Om dette vil lykkes, er en anden Sag; det er en Ting, som man først vil faae at se, naar Loven har virket i nogen Tid, men i Forveien at sige, at denne Lov Sartet vil kunne udrette, tror jeg ikke, man er berettiget til. Det er ganske vist, at den Omstændighed, at Lyendet, naar det kommer i en Tjeneste, er nødsaget til at erklære, om det vil give en saadan Underskrift eller ikke, har sin Betydning, thi da kan Husbonden tage sig ivare; han kan da undlade at tage ham. Bestemmelsen har desuden den Betydning, at det, naar Lyendet har givet en saadan Underskrift, ikke vil blive let for en anden Husbond at tage ham i sin Tjeneste, med mindre Lyendet har faaet Paategningen udsløttet, men det vil han nok vogte sig for at Hensyn til, at det kan blive en offentlig Politisag. Han vil ikke ræsonnere saaledes: Jeg er løben bort, men jeg vil ikke blive funden, og han vil derfor nok betænke sig paa atter at tage fast Tjeneste. Jeg kan ikke forstaa, at Loven skulde gjøre Lyendeforholdene kortvarige, thi den moralske Forpligtelse, som opstaa til at underskrive en saadan Kontrakt, eksisterer kun i et meget begrændset Omfang. Det er ganske vist, at et alvorligt og ordentligt Lyende i Almindelighed vil genere sig for at tage Tjeneste uden at underskrive en saadan Kontrakt, og i Almindelighed vil det ogsaa være ret heldigt, at dette sker, men paa den anden Side maa det erindres, at den Del af Lyendeklassen, som særlig frygter for overhovedet at komme ind under en saadan Lovbestemmelse, som virkelig vil gaa den Bei, aabent at erklære, at han ikke vil ind under Lovens Bestemmelser, eller som helst undgaar at tage fast Tjeneste i længere Tid, idet han nøies med blot at tage Affordarbejde, i Almindelighed vil være den fletteste Del af Lyendeklassen. Denne Del af Lyendeklassen vil allerede nu i Almindelighed ikke tage fast Tjeneste, og jeg kan